

ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК

СЛУЖБЕНИ ЛИСТ МИНИСТАРСТВА УНУТРАШЊИХ ДЕЛА

„ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК“ излази једанпут, а према потреби и више пута недељно. Претплата се подaje у напред, и то најмање за пола године, код свију полицијских власти, и износи: 20 динара на годину за државна и општинска надлежства, а за све друге претлатнике у опште 12 динара годишње. За иностранство: годишње 24, полугодишње 12 динара у злату. Поједини бројеви „Полицијског Гласника“ не продају се. Рукописи се не враћају.

СЛУЖБЕНИ ДЕО

Његово Величанство Краљ Петар I. благоволео је, на предлог Министра унутрашњих дела, поставити:

за секретара прве класе начелства округа нишког Милана Јевтића, секретара исте класе начелства округа рудничког, по потреби службе;

за секретара прве класе начелства округа врањског Данила Ј. Драгашевића, секретара друге класе истог начелства; и за секретара друге класе начелства округа рудничког Милорада Матића, секретара исте класе начелства округа нишког, по потреби службе, — сву тројицу по старом закону.

Из канцеларије Министарства унутрашњих дела, 22. априла 1905. г. у Београду.

КРЕТАЊЕ КРИМИНАЛИТЕТА у месецу марту 1905. год.

Према званичним подацима полицијских власти, у току месеца марта тек. год. било је у Србији:

1. Убивстава	25
2. Детоубивстава	2
3. Нехотичних убивстава	1
4. Покушаја убивстава	12
5. Разбојништва	12
6. Злонамерних поништаја туђих ствари	6
7. Паљевина	33
8. Опасних крађа	237
9. Тешких телесних повреда	7
10. Силовања	1

Од изложених дела пронађено је: убивстава 24, детоубивство 1, покушаја убивстава 12, разбојништва 9, паљевина 8, крађа 62, тешких телесних повреда 7, и 1 силовање.

Није пронађено: 1 убивство, 1 детоубивство, 3 разбојништва, 6 злонамерних поништаја туђих ствари, 25 паљевина и 175 крађа.

Највећи број убивстава извршен је помоћу ватреног оружја (14), за тим помоћу ножа, секире, мотике и будака (6), а за остала употребљени су кочеве и мотке.

Узроци са којих су ова убивства извршена леже: у међусобној свађи за 11 случајева, у освети за 3 и у користољубљу за 2 случаја. 2 убивства извршена су у праведној нужној одбрани, 1 у вршењу званичне дужности (убијен је један кријумчар), а за осталих 6 убивстава нису тачно утврђени узроци.

Посматрана према местима на којима су извршена, изложена убивства јављају се: у срезу гужанском 3, у срезу расинском 2, у срезу параћинском 2, у срезу косаничком 2, у срезу подунавском 2 (1 непронађено), и по 1 у срезовима: колубарском, врачарском, јабланичком, левачком, деспотовачком, азбуковачком, пожаревачком, орашком, прокупачком, црногорском, жичком, студеничком, моравичком и у Београду.

Није било ни једног убивстава у овим окрузима: ваљевском, крајинском, нишком, пиротском, рудничком и тимочком.

Једно детоубивство извршено је у Београду, а друго у срезу прокупачком. Ово последње није пронађено.

Нехотично убивство извршено је пушком у срезу лепеничком.

Покушаја убивстава било је: у срезу гужанском 2, и по 1 у срезовима: грочанском, расинском, ресавском, нишком, алексиначком, пожаревачком, јасеничком окр. смедеревског и добричком. Дела ова већином су извршена у међусобној свађи (8 случајева), а сви извршиоци похватали су.

Разбојништва су извршена: у срезу орашком 2 (1 непронађено), и по 1 у срезовима: колубарском, посавском окр. београдског, космајском (непронађено), брзопаланачком, кључком, расинском, деспотовачком, јадранском, подунавском и у вароши Пожаревцу (непронађено).

Злонамерних поништаја туђих ствари било је: у срезу мачванском 2, у срезу добричком 2 и у срезу колубарском 2.

Вредност уништених ствари износи 831 динар.

Паљевине су извршене: у срезу сврљашком 4, у срезу бањском 3, у срезу лесковачком 2, у срезу копаоничком 2, у срезу јадранском 2, у срезу мачванском 2, у срезу орашком 2, у срезу заглавском 2, и по 1 у срезовима: грочанском (пронађена), космајском, јабланичком, јасеничком округа крагујевачког, гужанском, поречком, расинском, подунавском, бољевачком, добричком, црногорском, пожешком, аријском и драгачевском.

Вредност ових паљевина износи око 4500 динара.

Опасне крађе извршене су: у срезу тамнавском 13 (9 пронађених), у срезу мачванском 13 (2 пронађене), у срезу зајечарском 12 (5 пронађених), у срезу расинском 10 (4 пронађене), у срезу хомољском 8, у срезу орашком 8, у срезу посавском 7 (2 пронађене), у срезу гужанском 6, у срезу лужничком 6 (2 пронађене), у срезу јасеничком округа смедеревског 6 (2 пронађене), у Београду 6 (1 пронађена), у срезу космајском 5 (1 пронађена), у срезу неготинском 5 (1 пронађена), у срезу сврљашком 5, у срезу звишком 5 (1 пронађена), у срезу златиборском 5 (1 пронађена), у срезу пољаничком 4, у срезу јасеничком округа крагујевачког 4, у срезу темнићском 4 (1 пронађена), у срезу беличком 4 (1 пронађена), у срезу азбуковачком 4, у срезу посаво-тамнавском 4 (2 пронађене), у срезу пожаревачком 4 (3 пронађене), у срезу љубићском 4, у срезу грочанском 3 (1 пронађена), у срезу јабланичком 3, у срезу лепеничком 3 (све пронађене), у срезу брзопаланачком 3 (2 пронађене), у срезу левачком 3, у срезу параћинском 3 (све пронађене), и у срезу нишком 3 (1 пронађена), у срезу јадранским 3 (2 пронађене), у срезу голубачком 3, у срезу млавском 3, у срезу рамском 3 (1 пронађена), у срезу добричком 3, у срезу моравичком 3 (1 пронађена), у вароши Крушевцу 3, у срезу колубарском 2 у срезу пчињском 2, у срезу масуричком 2, у срезу крагујевачком

је извршен тровањем услед стида, а други услед немаштине.

Општи преглед до сада изложених дела по окрузима био је овакав:

Текући број	О К Р У З И	ОКРУЗИ											
		Убиства	Догоубиства	Нехотична убиства	Покушаји убиства	Разбојништва	Смовања	Заонамерни поштеђаји туђих ствари	Паљевине	Опасне крађе	Тешке телесне повреде	Самоубиства	Покушаји самоубиства
1	Округ београдски	2	—	—	1	3	—	2	2	17	5	—	—
2	» ваљевски	—	—	—	—	—	—	—	—	13	—	1	—
3	» врањски	1	—	—	—	—	—	—	3	12	—	—	—
4	» крагујевачки	3	—	1	2	—	1	—	2	15	1	—	—
5	» крајински	—	—	—	—	2	—	—	1	10	—	—	—
6	» крушевачки	2	—	—	1	1	—	—	3	17	—	1	1
7	» моравски	4	—	—	1	1	—	—	—	16	—	1	—
8	» нишки	—	—	—	2	—	—	—	7	10	—	1	—
9	» пиротски	—	—	—	1	—	—	—	—	7	—	—	—
10	» подрински	1	—	—	1	1	—	2	4	25	—	—	—
11	» пожаревачки	1	—	—	1	1	—	—	—	27	—	—	—
12	» руднички	—	—	—	—	—	—	—	—	6	—	—	—
13	» смедеревски	3	—	—	1	3	—	—	3	17	—	—	—
14	» тимочки	—	—	—	—	—	—	—	3	14	—	2	—
15	» топлички	3	1	—	1	—	—	2	1	6	—	—	—
16	» ужички	1	—	—	—	—	—	—	3	9	—	2	—
17	» чачански	3	—	—	—	—	—	—	1	10	1	1	—
18	Управа града Београда	1	1	—	—	—	—	—	—	6	—	1	1
Свега:		25	2	1	12	12	1	6	33	237	7	10	2

Вредност свих ових крађа износи око 17.000 динара.

Поред изложеног, у току месеца марта извршено је у Србији још и 10 самоубиства, и то по 1 случај овим местима: у срезу тамнавском, у срезу жупском, у срезу беличком, у срезу нишком, у срезу зајечарском, у срезу тимочком, у срезу рачанском, у срезу ужичком, у срезу драгачевском и у Београду.

Највећи број ових самоубиства извршен је помоћу вешања 6, за тим помоћу пушке 1, давањем у води 1, клањем 1 и тровањем 1.

Узроци са којих су ова самоубиства извршена леже: у дугој болести за 3 случаја, у душевном растројству за 2 случаја. За 4 случаја узроци су непознати, а последњи 1 случај проистиче из страха од казне.

Покушаја самоубиства било је 2, и то у Београду 1, и у Крушевцу 1. Први

Из канцеларије Антропометријско - Полицијског одељења Министарства Унутрашњих Дела, 25. априла 1905. год. АБр. 671.

СТРУЧНИ ДЕО

О ПРАВУ СВОЈИНЕ И ПРАВНИМ ОДНОШАЈИМА НА ВОДАМА У СРБИЈИ.

I

1. — I. Појам права својине. — Право својине махом се дефинише као *потпуна, неограничена* (апсолутна) или *искључива правна власт* одређеног лица (т. зв. *соиственика* или *власника*) над неком одређеном (телесном) ствари, по којој оно може том ствари, као својом, по својој вољи располагати. Али, таква дефиниција права својине није сасвим тачна. Својина није, у истини, увек *сасвим потпуна* и *сасвим неограничена* правна власт над ствари. Она је таква само у идеји; иначе, као установа позитивног права, она је, као што нам и историја њеног развитка тврди, у сва времена и у свих народа, а обзиром на *јавно* или *опште благостање*, на *јавни интерес*, вазда била *ограничена*; па и данас је она свуда, у свакој држави, *ограничена*¹⁾.

¹⁾ То нам потврђују дефиниције права својине звих сувремених грађанских законика. Тако

Аустријски, §. 354: „Својина, посматрана као право, јесте овлашћење располагати суштином и користима какве ствари и сваког другог искључити од тога“. И §. 364: „У опште *вршењу* права својине има само у толико места, у колико се тиме не вређају *права трећег* нити се преступају *границе* прописане у законима ради *одржања* и *унапређења општега добра*“.

Француски, чл. 544. „Својина је право уживати и располагати стварима на најапсолутнији начин, само ако се њима не чини таква употреба, која је забрањена законима и правилицима“. Овако исто и

И тако, с гледишта позитивног права, право је својине објективним правом или законом допуштена и њиме, а евентуално и правима трећих лица, ограничена правна могућност *релативно* најпотпуније непосредне власти одређенога лица над каквом ствари. По томе, правна могућност *неограниченога* располагања својом ствари лежи управо у *границама*, које јој обележавају објективно - правна воља или закон обзиром на *опште добро* и могућна (евентуална) непосредна овлашћења или *права трећих лица* (т. зв. *права на туђој ствари*, нпр. службености итд).

Својина је, дакле, тек *релативно* најпотпунија, најопсежнија, непосредна правна власт одређеног лица над каквом ствари. Она је само у том смислу *plena in re potestas*.

2. — II. Садржина права својине. — Старији су правници мислили да ћа појам права својине најбоље исцрпи *побројавањем* свих овлашћења, која се садрже у том праву; па стога су га и дефинисали као *скуп одређених овлашћења* или појединих права, која сопственику припадају на каквој ствари његовој (као: право држати своју ствар, право служити се њом, право прибирати плодове и користи њене, право другога искључити од употребе њоме, право смањити или упропастити је). Утицај те старије науке огледа се јасно и у де-

Италијански, чл. 436.

Немачки, §. 903: „Сопственик какве ствари може, у колико му закон и *права трећих* не крете, с њом по вољи поступати и сваког другог искључити од сваког утицаја на њу“.

Црногорски, чл. 93: „Ко год има влаштину какве ствари.... може урадити њоме што га је год воља; све то, разумије се, у колико тиме *туђа права* не *вријеђа* или *нарочити закон* не *преступи*“.

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

финицијама права својине у свим Грађанским Законима сувремених држава, па и у нашем законикау, §. 211: „... сваки је Србин савршени господар од својих добара, тако да је он властан ова по својој вољи уживати, с њима по вољи *располагати* и свакога отуда *искључити*, наравно *по пропису закона*“; и § 216: „Ко је господар од ствари какве, тај има *право и употребити и уживати* је и сваку корист од ње *вући*; а и по својој вољи *не употребити, не уживати* и т. д.

Данас се, у правној науци, право својине готово једнодушно поима као *једнина*, као *једноставна целина* најпотпуније правне власти лица над ствари, по којој је воља тога лица или *сопственика* од *пресудног утицаја* и важности за *све одношаје* његове ствари. А *поједина овлашћења*, која сопственику припадају, *нису* никако *битни састојци* (елементи) права својине, него су само *изливи* и манифестације истога; она га, дакле, не састављају и не стварају, већ га само на *видик* износе.

А пресудан утицај воље сопственикове на ствар и на све одношаје њене у скупу огледа се у двојаком правцу, на име:

а) сопственик *сме* својом ствари *располагати*, како га је год воља и

б) нико други *не сме* његовом ствари, *без његове воље*, *располагати*.

Отуда и две стране у својине: *позитивна* (а) и *негативна* (б).

3. — Поимање права својине као *јединице* правне власти над неком ствари објашњава нам зашто *два оделита права својине* не могу *једновремено (симултано)* бити на *једној и истој ствари* (*plurium in solidum dominium esse non potest*). Право својине, као једноставно, не да се дакле делити. *Два оделита права својине* могу *једновремено* бити само на *квотама* (правним разломцима) *једне* исте ствари и то је т. зв. *сусвојина* или *сувлаштина* (*condominium*).

4. — *Поједина овлашћења*, пак, која, по појму права својине, припадају сопственику јесу:

а) право да *држи* своју ствар (*ius possidendi*). Јер, без *фактичке* власти (државине), сопственик не би могао вршити ни *правну* власт над својом ствари како би хтео;

б) право да се своја ствар по вољи *употребљава* (*ius utendi*) и *ужива*, тј. да се *све користи* од ње *прибирају* (*ius fruendi*);

в) право на *све прираштаје* или акцесије своје ствари (*ius accessionis*; в. §§. 259—260. грађ. зак.);

г) право по вољи *располагати с правном судбином* своје ствари. Сопственик је, дакле, властан да своју ствар, *сву* или само *делимиче*, *потроши*, *уништи*, *предругојачи*, *напусти* (дерелинквир), *службеношћу* или *залогом оптерети*, и *даром* или *продајом отуђи*, и

д) право *искључити* сваког трећег од сваког утицања на ствар, а против вољи сопствениковој, и од свакога трећег у чијим се год рукама своја ствар *нађе, особеном тужбом*, т. зв. *власничком тужбом* (*rei vindicatio*) *натраг* је тражити (§. 218 и 219. грађ. зак.)

5. — А из *права својине* на *непокретности* (земље) истиче још и то *право* сопствениково да *искључиво располаже* свим *ваздушним простором*, који одговара у вис простору површине његове земље, као и *подземним простором*, који такође одговара простору земљине површине. Али то се право погрешно назива „*својиним ваздушним простором*“ зато, што *ваздушна маса* не може бити предмет својине, као ни *маса светлости*, која се у том *неограниченом простору* изнад земље налази. Под тим „*особеним* право својине на *ваздушни простор*“ изнад земље, разуме се само *овлашћење* сопственика земље, да

све туђе радње и градње у том простору *искључи* и све, што је *туђе* у њему, *отклони* (§. 282. грађ. зак.).

6. — III. **Предмети права својине.** — Предмет права својине могу бити само *ствари* у правном или техничком смислу те речи; а то су они материјални предмети или просторно ограничени делови *неслободне физичке* природе, који се *могу* потчинити *искључивој физичкој власти* човековој, да му *служе* као *привредна (економска) добра* и који су, као *таква* у *промету* (*in commercio*).

По томе, предмет својине *не могу* бити:

а) оне ствари, које се *не могу* потчинити *физичкој* власти човековој, као: *ваздух* (аер), *текући водени сали* (аqua profluens), *подземна вода* и *море* (mare) у свој својој укупности, јер без *искључиве физичке* власти не може бити ни правне; али *поједини делови* или *количине* речне или морске воде могу, на сваки чачин, бити предмети *саобраћаја*, чим се *потчине* *физичкој* власти човековој н. пр. вода у *бунарима*, *каналима*, *бурадима* итд. Ове су ствари, дакле, из *природних основа* изван промета. И

б) оне ствари, које се *могу* потчинити *физичкој* власти човековој, и које би могле бити у *промету*, али су, *по изузетку*, *законом устављене изван саобраћаја*; то су т. зв. *ванпрометне ствари*, (*res extra commercium*), те су *несиособне* да буду предмет својине. Оне се деле у две групе:

α) једне су *несиособне* да буду предмет права својине у *оште* тј. ма кога било лица. Такве су ствари: 1) *страни лутријски лозови* или *срећке*, јер закон о Државној Класној Лутрији за привредне циљеве (од 21. априла 1900. и измена од 28. марта 1891.) забрањује *продавање* и *куповање* у Србији *свих страних срећака* и *промеса*; *ухваћене срећке* одузимају се у корист државне *благајне*; 2) ствари, којих је *производња* или *увоз* *конфискацијом* забрањен. А то су: *сви монополисан артикли* (дуван, об, жигице, петролеум, хартија за *цигарете* и *алкохол*) и *забрањене књиге и листови* (види законе о монополу дувана, соли и о установљењу нових државних монопола, и закон о штампи); и 3) *тело животога човека*, као део *правнога подмета*, јер по §-у 18. грађ. законика „*нико не може човека у таквој власти имати да с њим самопроизвољно као са стварима поступати и располагати може*,“ па, дакле ни с *телом његовим*. *Леш* је *човеков ствар*, те се *стога* може *унапред*, на случај *смрти*, *отуђити* за *научне циљеве*, али *наследници умрлога* не могу *леш овога* *продавати*, што је то *противно блаонарављу*. (§. 538.). — И

β) оне ствари, које су *намењене оштој употреби*, то јест, *непосредној употреби свију и свакога*. — Ове ствари наш грађански законик назива *свачије* у §. 195: „... Свари, које *сви употребити могу* и *нико никога искључити од њих не може*, зову се *свачије*, као: *друмови*, *путови*, *реке* и *обале река* (?). — Што је за *ошту употребу* *опредељено*, оно је *народно добро*.“ А аустријски законик назива их *јавним добрима*, као што тврди §. 287: „*Оне ствари, пак, које су свима држављанима допуштене само на употребу* као: *друмови*, *велике* и *мале реке*, *луке* и *обале морске*, зову се *оште* или *јавно добро*. Што је *одређено* да се *задовоље* *потребе државе*, као *право ковати новац*, *право поште* и *друге регалије*, *добра коморска*, *рудници* и *солине*, *порезе* и *царина*, називају се: *државна имаовина*.“

7. — IV. „**Свачије ствари**“ или „**јавна добра**“. — Израз „свачије ствари“ одговара изразу Римскога Права *res communes omnium* (општа добра свију). Али оба израза не значе једно исто. Римљани су својим изразом *обележавали* *извесне предмете*, који *по самој природи својој* *служе оштој употреби*, *употреби свију и свакога*, и који се *не дају* *потчинити искљу-*

живој власти појединца. Те су ствари, дакле, апсолутно неспособне да буду предмет својине па стога и нису ствари у правом, техничком смислу. То беху: *атмосферски ваздух, текућа вода, море и обале морске*. Ипак поједина места мора и морске обале која су била покривена приватним грађевинама, могла су бити у приватној својини, док су те грађевине постојале.

А израз „јавна добра“ одговара изразу Римскога Права: *res publicae*, који је означавао: а) добра државна или општинска, која су била намењена општој употреби, употреби свију и свакога (*res publicae publico usui destinatae*) и која су због тога стајала изван промета, као: путеви, тргови, мостови, речно корито јавних река (тј. већих стално текућих вода, *flumina perpetua*), чије су обале ипак биле у приватној својини, само оптерећене законским службеностима; и б) добра државна или општинска, која су им припадала као и сваком приватном лицу (*res, quae sunt in pecunia populi* или *patrimonium populi sc. civitatis*).

Аустријски законик изразом *јавно добро* означава оне ствари, државне или општинске, које су намењене *општој употреби* (*in usu publico*); а оне, које су у искључивој својини државе односно општине назива: *државном односно општинском*.

А Француски законодавац назива она прва добра *јавним доменом* (*le domaine public*), а ова друга, *приватним доменом* (*le domaine privé*) државним, одн. општинским. — У Француској је спорно питање: да ли су доиста у својини државној или општинској та јавна добра, која су стално и искључиво намењена општој употреби, или држави односно општини припада само право да их чува и одржава у добром стању ради те опште употребе.

Наш законодавац, пак, изразом „свачије ствари“ обележава она државна и општинска добра, која су намењена *општој употреби* тј. „ствари, које сви употребити могу и нико никога искључити од њих не може“ (§. 195.), или, „што је год овима житељима *земаљским* или једне *целе општине* на уживање опредељено“ (§. 234.). А означава их и изразима: „народно добро“ (§. 195.) и „општенародно добро“ (§. 248.).

А у новије време употребљава за то и израз „јавно добро“ (види чл. 1. закона о водама).

(наставиће се)

Андра Ђорђевић

ИСТОРИЈСКИ РАЗВИТАК ПОЛИЦИЈСКИХ ВЛАСТИ У СРБИЈИ

(1793 — 1869)

III.

Полиција у Србији од 1804. — 1869. год.

(наставка)

11

V. У нахији пожаревачкој:

1. *Маринко Цодић*, у кнежини *хомољској*;
2. *Пасле Душманић — Богдановић*, из Душманића (Пек) у кнежини *голубачкој*;
3. *Стеван Добрић*, у кнежини *моравској*;
4. *Милун Гавриловић*, у кнежини *цечкој*;
5. *Стока Дамњановић*, у кнежини *рамској*, и
6. *Петар Милојевић*, у *Звижду*.

VI. У нахији пожешкој:

1. *Никола Костић*, из Мрсаћа у кнежини *карпановачкој*;
2. *Радосав Марковић*, у *Чачку*, и
3. *Филип Тајсић*, у *Драгачеву*.

VII. У нахији рудничкој:

1. *Ђорђе Остојић*, у кнежини *моравској*;
2. *Мирко Миловановић*, у *Црнуку*, и
3. *Јован Лазич* — *Козељац*, у околини *Рудника*.

VIII. У нахији соколској:

1. *Петар Васић*.

IX. У нахији смедеревској:

Милосав Лаповић из *Лапова* у кнежини *моравској*;
Сава Љотић у *Смедереву* и
Станоје Седларовић у *Смедереву*.

X. У нахији љупријској:

1. *Стојан Петровић*.

XI. У нахији шабачкој:

Марко Штитар из *Д. Добрића* у *Јадру*, у кнежини *иоцерској*;

Сима Катић — *Прекодрин* вршилац дужности кнеза у кнежини *мачванској*;

Раде Радосављевић у кнежини *тамнавској*;

Марко Костић у кнежини *иосавској*, и

Сима Слома у *Шапцу*.

XII. У нахији ужичкој:

Михаило Радосић из *Родобућа* у *Ужицу*, *Јован Демир* из *Драженовића* у кнежини *иожешкој*, за тим кнез *Петар* и кнез *Шибалија*, не зна се у којим кнежинама¹⁾.

Што се тиче *среских кнезова*, они су по власти били нешто мало старији од *сеоских кметова*, а у последње време, око 1820 год. идентификовани су у свему с њима, док их најзад није сасвим нестало. Постављење њихово извршено је једновремено у целој Србији, као што се види из овог писма:

„По саборном уговору и одреденију за опште Благостојаније и постојанство мира по свим нахијама одредисмо уредбу поставити тако одређујемо *Гдина Н. Н.* да он са овим налогом по нахијама *Н. Н.* проити може, људе главне и кнезове свакога среза поменути нахија собрати и сваком своје дело заказати, са *согласијем кметова сваком селу кнеза избрати*, и таковога нам имено објавити којему од в. сл. канцеларије писмено изслати се буде: зато свим старешинама, Свештенству, кметовом и свему народу с овим препоручујемо да би с поменутима *Господином Н.* согласно о том бдели речене кнезове избрати и да га у свему што се општег благостојања тиче послушате и заповест за злочинце како нареди да извршите и такове истребите, равне и јемство један за другога учините да злочинца у напредак бити неће. Крестности и достоверности ради ово писаније дајемо *Г. Н. Н.* да га сваки као од верховне власти одређенога *комесара призна*²⁾.

Као што се види, били су одређени нарочити *комесари*, махом *нахијске старешине*, за избор *среских кнезова*, чије су дужности била чисте *полицијске*.

Год. 1821 *срески кнезови* укинути су потпуно, а њихова власт пренета је на *кнежинске старешине* и *сеоске кметове*.

Ови последњи имали су, у сваком погледу, много већу власт но за време првог устанка, а зависили су од *кнежинских старешина*. Судећи по једној уредби од 1825 год., о којој ће доцније бити више говора, *сеоски кметови* овога доба судили су у првом степену све *грађанске ствари*, а у *кривичним предметима* могли су казнити до 10 штапа.

¹⁾ Изложена имена *кнежинских кнезова* преписана су са оригиналних акта у *Државној Архиви*, за сваку нахију понаособ.

²⁾ Писма *Кнежевске Канцеларије* у *Државној Архиви* од 1814—1817 год. стр. 37.

* * *

Изложена организација полицијских власти и њихова надлежност како за кривичне тако и за грађанске ствари остало је недирнуто све до установе нахијских судова.

Први нахијски суд, под именом *„Суд Народни Србски“* установљен је у Крагујевцу год. 1820, а други у Пожаревцу почетком 1821 год., под именом *„Совјет Пожаревачки“*. Дужности и надлежност овог последњег може се у неколико видети из ове забелешке у кнежевом деловодном протоколу:

„Дато објавленије свакому кнезу обществам у нахији пожаревачкој како је Господар определио Здравка Станишића из Пожаревца, и Петра Герчића из Свине¹⁾, да они два седе у Пожаревцу и свако расуђеније разним преступленијам међу људима творе, које у состојанију неби били учинити нахијски кнезови, што неби они могли расуђити, да имаду их слати Господару у Крагујевц на пресуђеније. Тога ради наложено је свакому кнезу, и кметовом, и прочим житељем у Нахији Пожаревачкој, да би признавали речена два човека за судије њиове, од Господара нато опредељене, и њиовим пресуђенијама повиновати се. За спомоћника им у служби опредељујемо Госп. Симеона Урошеваћа из Пожаревца“ (Бр. 493 од 28 апрула 1821 год).

Из *Наставленија кнезовом устројеног суда Пожаревачког* од 27 јула 1821 год.,²⁾ види се да су поставлене судије судиле у друштву са нахијским кнезом, равноправно *„нетражећи у том никаква првенства, но на коју страну буде више мњењиа“*

Подобно судовима у Крагујевцу и Пожаревцу, год. 1823 установљени су нахијски судови у Чачку, Јагодини, Смедереву Ваљеву, Шапцу, а идуће 1824 год. у Брусници, Свилајцу и Ужицу, али са много одређенијим и разноврснијим дужностима. Поред чисто судских ствари, ми видимо да се и сада, као и за време првог периода, на судове преноси и један део полицијске власти, истина много мањи но у првом периоду, као што је надзор над путницима, пасошима, старање о реду, итд.

Ово се јасно види из података о устоновљењу смедеревског, ваљевског и шабачког суда, које смо нашли у Државној Архиви, и који гласе:

а, за суд смедеревски:

„Дано пуномоћје кнезу Кузману Марићу и Петку Пантелићу из Липа: Да су кнезови вароши Смедерева, гди не престано да пребивају, и сваку распу житеља смедеревски, у споразуменију са Петром Вуличевећем да извиђају и реше, заплетене пак, којима решења дати немогу, да пошљу Господару. При том налажемо им, да *мотре на сваки поредак у Смедереву, и да тачни тештер о том воде, ко долази у Смедерево, и ко одлази из њега, нит' икога без пасоша ба цуге, да путује, и, кога без пасоша увате, да по 25 штапа ударе“*.

Изложени реци заведени су у кнежевом деловодном протоколу 31 јуна 1823 год. под Бр. 1132, а под Бр. 1151 од 24 истог меца стоји ово:

„Одговорено Петру Вуличевећу у Смедереву на писмо његово од 23 т. м., писано Симеону Урошевићу, секретару Господареву бившем с Господарем у Пожаревцу: Да кнезови напишу на печату свом *„Печат кнезова суда Смедеревског“*. Од пасоша, који иду изван пашалука нашег, да наплаћује по 1 грош, а од идући по внурености по 20 пара, од сиромашни по 10 пара, а од са свим убоги ни паре. Од крадљиваца нек наплаћују сугубо, колико стаје украдена ствар, прву половину нека даду притежатељу ствари, а другу да уставе при себи

народне касе ради. Од наплаћивања дуга каква да узимљу по нешто ресума: а кад ко прода другом миљак какав, и они даду му тапију на то, нек наплаћују по 2 гроша за ту тапију.

б, за судове у Шапцу и Ваљеву:

„Писано Г. Ефрему: Да к установленију болег поредка и бржег пресуђења распра и жалба, и к његовом одоховенију, опредељује Господар: Да се установе судови у варошима Шапцу и ваљеву, кои ће не само с местним распрама занимати се, но и најјске пресуђивати. Зато да он, Г. Ефрем, постави те судове у Шапцу и ваљеву: у Шабачки да постави једног чаршилију и једнога кнеза из Н. Шабачке за судије, и да им нађе и узме собу какву пространу под кирију за судилиште њино. Кнез Слома остаје коначким кнезом. У суду ваљевском да буду кнез Јовица Милутиновић, и још један кнез из посавске кнежине. Кнезу Јовици да закаже, да се окане уобичајени своји разни закидања људи. Кнезови оба суда да буду људи и честни, и поштени, некористољубиви и беспристрасни. притом у судејским делима колико толико вешти. Г. Ефрем да ји настави, како им се треба владати, особито да им закаже: да по сокаци распре не суде; и да сва дејанија и пресуђенија у протоколе записују тачно и савестно. Суд ваљевски да се послужи садањим Кн. Јовичиним писаром, а суду шабачком да нађе Г. Ефрем писара“ (Кнежев протокол Бр. 1216 од 1 јуна 1823 г).

(наставиће се)

Д. Ђ. Алимпић

ДА ЛИ ЈЕ САМОУБИСТВО БОЛЕСТ ИЛИ ЗЛОЧИН?

Криминално — психолошка студија

(СВРШЕТАК)

У том је погледу Фридрих¹⁾ обратио пажњу на ту околност, да је од врло велике вредности утицај околине, нарочито при брзој промени сценерије у природи. Та промена, како он мисли, преноси човека у особито расположење, изазива у њега нагон да буде ближи тој природиној појави, да се са њом сједини, и доводи га до једне радње, која се погрешно сматра као резултат нагона ка самоубиству.

Шнајдер²⁾ прича о једноме сељаку, који је од ране своје младости био гоњем неким унутарњим нагоном, да неколико пута дневно иде на реку у близини села, где му је било најпријатније место за забаву. Та наклоност и примамљивост ка води изгледа да је од вајкада, и да је још у митологији позната. Словени имају у митологији речнога бога, који припримамљује људе у воду³⁾. К томе још иду у прилог и бајке о воденим вилама и морским сиренама, које су примамљивале људе у воду, а њима се хоће да објасни и то средство између воде и људи.

Песници новијега времена и симболично су оцртали обострани однос између воде и људи. То налазимо у Шилеровом *„Телу“*, у Гетеовом *„Рибару“*. У осталом у бајкама се не описују само женски водени створови, који примамљују младиће и људе у воду, већ имамо и бајака, у којима се описују мушки духови, вилењаци, који одмамљују младе девојке у воду, те према томе излази, да је поменута наклоност човека ка води својствена за оба пола.

Неминовно је било највише болесника у већини познатих случајева ове врсте, где су самоубиства објашњавана неким

¹⁾ Blätter für gerichtliche Anthropologie, VII. Jahrgang; IV. Heft, Seite 45.

²⁾ Ja Hohennbaum und Jahns medicinischem Konversationsblatt, 1832, Mai, Nr. 18.

³⁾ Schwenk, Mythologie der Slaven. Frankfurt a. M. S. 400.

¹⁾ данашњи Петровац.

²⁾ Грађа Браће Петровића књига I-ва стр. 271.

унутрашњим нагонима, али пошто се болест није могла утврдити, није се могла са сигурношћу ни узимати у говор. Баш и права психичка обољевања понекад се тако слабо испољавају у поремећајима и симптомима, да могу да измакну оку најбрижљивијега лекара. Неке самоубице сматрају се као дотле здрави људи, ма да се околина доцније присећа, да се он већ од дуже времена тако „чудновато понашао“. Тешки психички поремећаји, који остају неопажени, могу да изгледају тако, као да се болесник, у тренутку нагона да се сједини са неким привлачним елементом, није могао одупрети овоме.

Према свему до сада изложеноме јасно је, да је свакоме случају самоубиства неизоставан узрок душевни поремећај. Ово тврђење не треба да приме са свим олако они код којих су као код масе нечисти појмови н. пр. о болести и здрављу. Кад се буде прво на чисто с тим, онда ће се видети, да је сваки самоубица у исто време и болесник. Противу овог тврђења ни у ком случају не иде често понављани приговор, да је дотични самоубица још на неколико часова пре своје смрти био „са свим паметан“, и да на њему „нико ништа није приметно“ од каквог поремећаја.

Идеја о самоубиству може полако да се порађа и да се укоренује у болеснику и без његова знања. Пацијент види пред собом све прње и горе, свет га више не радује, према животу постаје равнодушан, али — дужности не врши више као пре, већ то чини као из навике или за то што мора. Сваки грн у току таквога живота, у коме је његова осетљивост појачана, појачава и његову депресију, коју он често са умешношћу и с успехом уме да прикрије.

Ма каква катастрофа производи у њега јако психичко раздражење, праг свести бива прекорачен и на један пут се појављује већ давно укоренења идеја о самоубиству. Како су све друге околности погодне, она надвлада све, и често бива необично брзо у дело приведена. На тај начин остаје она *прво и једино* па и *последње* испољавање болеснога стања.

Злочинци, дефрауданти или варалице живе у стању сталног раздражења. Они живе у зебњи да их не пронађу, у страху од понижења и срамоте, а често и у кајању. Психична равнодушност је поремећена, и приликом катастрофе акт самоубиства у тим случајевима изводи болесник — свакако тежином своје кривице.

Кад су мишљења о самоубиству још тако нејасна, и у извесном погледу још и свирена, онда треба њихове узроке тражити у оскудици познавања душевних појава у опште и код самоубице посебно. Ако се једном дође до општег објашњења у овој тамној области, онда свакако да неће изостати постанак и развој метода, које ће имати за задатак предохрану противу самоубиства.

Пре свега неминовно морамо подржавати схватање да је самоубиство испољавање болести, поткрепљивати га новим доказима и ширити га међу паметни свет. Све док сматрамо самоубицу као злочинца, дотле ћемо помишљати и на казну. Њу је пак самоубица избегао својим делом. Многи свештеници свете му се зато тиме што му ускраћују часно сарањивање према правилима црквених обреда. То је непаметно, а уједно и незаконо, пошто та освета или казна, како да је назовемо, не постиже „кривца“ мртваца, већ његову невину породицу и родбину.

Кад будемо сматрали самоубицу као болесника, мораћемо пронаћи и средства за предохрану, а можда и за исцељење тих болесних стања, којима је највиша тачка уништење самога себе. По себи се разуме, да таквих средстава има, само што их ми још не знамо. На сваки начин да ту не може

бити речи о каквим лекаријама у смислу алопатије, већ се ту мисли поглавито на психична утицања, а у другом реду и на физикалне примене тих утицања. Та средства не малим делом спадају и у социјалне и етичке области. Знамо, на пример, да су *брак*, као и *религија*, или боље речено религиозност, моћна средства за спречавање самоубиства.

А. Етинген¹⁾ је већ указао на утицај брака у том погледу, и представио је то статистички. На 100 самоубица у

било је	Саксонској		Виртембергу		Француској	
	људи	жена	људи	жена	људи	жена
ван брака	—	—	—	—	12,1	21,6
у браку	10,0	17,8	11,0	12,1	19,4	24,9
удових	25,7	35,7	25,8	22,2	52,5	53,5
разведених	64,3	46,5	63,2	65,7	—	—

Утицај религије показује ту околност, да на 100.000 становника долази

18,71 евангелистичких самоубица,

6,93 католичких самоубица и

9,06 јеврејских самоубица.

Према овоме изгледа, да католицизам има јакога утицаја противу самоубиства, услед својих учења и строгог упућивања на Бога и цркву. То се види и из тога, што су самоубиства ређа у католичким земљама целог света, него ли у протестантским.

Кад би се наши социјални и друштвени односи побољшали, бесумње, да би то корисно утицало у погледу цифре самоубиства. Пре свега требало би олакшати закључивање бракова и створити им скромну, али сигурну егзистенцију, без нервних дрхтавица и вечитих потреса.

У погледу поправке на том пољу, могло би се и данас прилично учинити. Кад би се угушила злоупотреба алкохола, кад родитељи не би остављали својој деци у наслеђе своје слабости и алкохолом умањене душевне отпорне способности, кад би се деца хранила природним и умереним путем и кад би се озбиљније образовала, кад би им се дух и тело у школи и код куће хармонично развијали, кад би се престала употребљавати батина приликом васпитавања, кад сензациона штампа не би сваки случај самоубиства описивала са извесним задовољством, већ га просто нотирала као „смрт једног болесника сажаљења достојнога“, — тада би и цифра умирања и самоубиством знатно почела опадати, као што опада и код свију других болести, противу којих се употребљавају рационална средства. Ништа није учињено пребацањима и претњама казном. *Ово зло треба да лечимо*, а где се не може да помогне, ту да *сажаљевамо*, како *жртву* тако и *себе саме* што нисмо успели да помогнемо човеку који је изгубио сваку наду.

Шта више, ми немамо ни права да сматрамо као бесвеснога и као човека који је заборавио своју дужност самоубицу који остави за собом жену и децу —: *он је болесник!* За то дакле ваља бити разуман и пун сажаљења према убици! Ко све *разуме*, тај ће све и *опростити!*

Оне пак, који стегну своје срце и разум, па се обратe судији за дело, чији су им мотиви непознати, који прелазе праг човечности, блакости и сажаљивости, подсећамо на то, да је назарен на издисају опростио чак и онима, који нису имали ни искре човечности, па су му тело излагали сраму и муци до последњега даха.

Са немачкога Д. В. Вакић

¹⁾ Die Moralstatistik in ihrer Bedeutung für eine christliche Socioethik. II Auflage, Erlangen 1874, S. 724.

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

WWW.UNILIB.RS

ПОУКЕ И УПУТИ

Срачунавању година службе, у смислу § 72. закона о чиновницима грађанског реда, има места само кад наступе случајеви пензионисања, по §§ 69. и 70. истог закона.

М. С., инжињер, обратио се Министру Финансија с молбом, да му изда уверење о томе: да му се године контрактуралне указне службе урачунају у године службе за пенсију, рачунајући од 25. септембра 1889. године до 12. јула 1894. године.

Министар Финансија решењем од 20. априла 1904. год. ДРБр. 6978. известио га је, да му ово право не може признати, из ових разлога:

По § 4. закона о чиновницима грађанског реда „странци се могу, по одобрењу Краља, само уговором примити у државну службу. Трајање уговора, који се према околностима може обнављати, не сме бити дуже од три године.“

Кад уговор престаје, онда престају и сва из њега протичућа права и обавезе, или, другим речима, докле год трају права и обавезе, које проистичу из неког уговора, дотле се не може сматрати, да је тај уговор престао. Када, дакле, закон изрично наређује, да трајање уговора, којим се странац прима у државну службу, не сме бити дуже од три године, онда се из оваквог уговора не може изводити ни право на пенсију, јер би се у противном признало, да права и обавезе из таквог уговора, а тиме и сам уговор, могу трајати неизвесно време, а свакако дуже од три године, што би се косило са поменути јасним законским наређењем.

Тражење молиочево, да му се призна право на пенсију и за време његове контрактуралне службе, није, дакле, на закону основано, јер се из изложеног види, да се наређење § 73. закона о чиновницима грађанског реда може односити само на државну дејствителну службу, а не и на контрактуралну службу, ма ова била и указана. У другом ставу § 72. истог закона наређује законодавац, да се неуказне године службе не смеју рачунати у године службе за пенсију: но тиме још није казано, да се све указне године, н. пр. и контрактуралне указне године службе, могу рачунати у године службе за пенсију. Ну из овог законског наређења, дакле, не може се извести право молиочево на пенсију за време, које је, као странац, провео у контрактуралној служби.

Противу овог решења М. С. изјавио је жалбу Државном Савету, и навео, да решење Министрово не одговара закону, јер у закону о чиновницима грађанског реда није учињена разлика између контрактуралних и неконтрактуралних чиновника ни у којем погледу, па ни у погледу пензије. А да закон о чиновницима грађанског реда не чини разлику, у погледу пензије између чиновника под уговором и без уговора, доказ је: што то у поменутом закону нигде није изриком напоменуто, нити у његовом уговору изриком наведено, и што је за све време уговора

улагао у удовички фонд као и остали чиновници.

Даље је навео: да је разлог Министра Финансија о трајању уговора погрешан и нелогичан, кад у закону о чиновницима грађанског реда (§ 4) стоји, да се уговор може обнављати, то значи, да службовање једног странца под уговором може трајати и више година.

Државни Савет одлуком својом од 6. априла 1905. год. № 2200. поништио је решење Министрово, налазећи, да оно не одговара закону, са ових разлога:

„Жалитељ је, као дејствителни чиновник, покренуо питање: да му се време његове контрактуралне службе призна као време проведено у указној служби и за пенсију. У оцену овог питања Министар се неадекватно упустио, јер срачунавању година службе, у смислу § 72. закона о чиновницима грађанског реда, има места кад наступе случајеви пензионисања, по §§ 69. и 70. поменутог закона, а не и за време дејствителне службе чиновника.“

Чиновник, премештен по потреби службе, има права, како на накнаду дневнице и попутнице, тако и на накнаду за превоз ствари.

Ј. В., као порезник колубарског пореског одељења, премештен је, по потреби службе за порезника маљванског пореског одељења, с правом на накнаду селидбених трошкова.

Дошав на нову дужност, Ј. В. поднео је Министру Финансија на одобрење рачун о накнади путних и селидбених трошкова, којим је тражио и то:

на име дневнице	36—	дин.
» » попутнице	139-50	»
» » превоза ствари	110—	»
Свега:	285-50	»

Прегледом овог рачуна признато му је и наређено да се исплати, и то:

на име дневнице	36—	дин.
» » попутнице	139-50	»
Свега:	175-50	»

Дакле сума у 110 динара, на име превоза ствари, није му призната.

Незадовољан овим, Ј. В. обратио се молбом Министру Финансија, да понова узме у оцену поднети рачун и одобри му суму од 110 динара на име подвоза ствари.

Министар Финансија решењем од 28. маја 1904. год. ДРБр. 9955., а на основу чл. 14., у вези са прописима чл. 16. тач. б. закона о дневници, подвозници и селидбини државних чиновника и служитеља, од 19. фебруара 1892. год., одбио га је од тражења као неумесног и на закону неоснованог.

По изјављеној жалби, Државни Савет одлуком својом од 11. априла 1905. год. Бр. 2562 поништио је решење Министрово с ових разлога:

„По чл. 14. закона о дневници, подвозници и селидбини државних чиновника, чиновник, који се премешта из једног места у друго, по потреби службе, добија из државне касе селидбину, и то:

- а.) за своју личност
- б.) за своју породицу и
- в.) за своје ствари.

Према овоме, чиновник има право на накнаду селидбених издатака за ствари, које би учинио преносом њиховим из једног места у друго, или од куће до паробродске станице, па те издатке документовао уредним исправама по закону.

Ово право чиновника није потрвено тачком б. чл. 16. поменутог закона, на коју се Министар у ожалбеном решењу позива, јер је овим прописом предвиђена двогуба сеобнина за породицу чиновника, колика му се даје за личност, кад се премешта у место где не може непосредно путовати железницом или паробродом. Међутим, о накнади селидбине за ствари овај пропис ништа не предвиђа, те по томе не може ни бити мерило у оцени питања о накнади селидбених трошкова за ствари, већ само у оцени питања о накнади селидбине за породицу чиновника, на коју се искључиво односи.“

По среском буџету, који одобри среска скупштина, не могу се вршити издаци, док тај буџет не одобри Министар финансија, по чл. 6. и 26. закона о окружним, среским и општинским буџетима.

У буџету расхода м... пореског одељења за 1903. год., који је саставило исто одељење, предвиђена је квартирина управнику одељења у 600 динара годишње, коју је суму одобрила и среска скупштина.

Пошто је овај буџет одобрен од председника Пореске Управе, то је управник поменутог одељења на име квартирине примао по 50 динара месечно закључно до месеца августа 1903. год.

Ну, Министар финансија, 7. августа 1903. год. БПрБр. 2623., учинио је, у интересу штеђења, измене у буџету расхода поменутог пореског одељења, и позицију на квартирину управнику смањио од 600 на 480 дин. годишње; па је актом својим наредио пореском одељењу, да позове управника, да више изузетну суму, на име квартирине, врати каси тог одељења.

Незадовољан овом одлуком Министровом, управник је тражио, да му Министар изда решење, на основу чега тражи од њега повраћај више изузете суме на име квартирине.

Решењем од 10. јула 1904. год. БПрБр. 3704., Министар га је известио, да се он, по чл. 6. закона о окружним, среским и општинским буџетима, имао управљати по среском буџету за 1902. год., до пријема надлежно одобреног буџета за 1903. годину.

Према овоме, управник се није смео управљати по прегледу, састављеном у пореском одељењу и одобреном од стране председника Пореске Управе с тога, што је тај преглед без важности, јер нити одељење може, као какво засебно самоуправно тело, имати свој нарочити буџет, нити председник Пореске Управе, има ослонца у закону да буџете одобрава, већ тај преглед одељења имао се изнети среској скупштини, да она и њега узме у оцену, као саставни део буџета, приликом састава целокупног среског буџета, и како среска скупштина рени, а Министар финансија одобри, онако буџет има и важити.

Државни Савет, по изјављеној жалби од стране управника помен. пореског одељења, одлуком од 11. марта 1905. год. Бр. 1708. одобрио је решење Министра финансија као саобразно закону, јер ма да је буџет м... пореског одељења за 1903. год. одобрен од стране среске скупштине, и по наредби Министра финансија од председника Пореске Управе, под условом: да квартирина управнику, порезницима, и пореским помоћницима буде онолика, колику одреди среска скупштина, — ипак овај срески буџет, по чл. 6. и 26. закона о окружним, среским и општинским буџетима, без одобрења Министра финансија, није био поноважан, те по томе по њему није ни могла бити вршена наплата квартирине.

СЛУЖБЕНЕ ОБЈАВЕ

ПОТЕРЕ

Максим Михаиловић, из Бајевца, у ср. посаво-тамнавском, у међусобној свађи убио је 22. тек. м-ца свог рођеног брата Васу, на одмах побегао незнано куда. Он је стар 25 год., дежмекаст, омален, смеђ, бркова малих, очију великих граорастих, брије се. На себи је однео кошуљу и гаће од сељачког платна, црну просту шубару, опанке и шарене чарапе, и копоран од црног сукна. — Позивају се све полицијске и општинске власти да Максима живо потраже и нађеног спроведу начел. среза посавског на Уб с позивом на Бр. 8747 — УБр. 14551.

Драгутин — Драгољуб — Стаменковић, слуга, родом из Врање, 22. тек. м-ца извршио је у Крушевцу опасну крађу новаца и ствари на побегао. Крадљивац болује од очију и наглав је. — Препоручује се свима полиц. и општинским властима да га живо потраже и нађеног спроведу начел. среском у Крушевац с позивом на Бр. 8435.

Тома Радосављевић, Стојан — Ранђел — Гавриловић и кћи му Драга, скитачки цигани, решењем пиротског првостепеног суда од 14. јула 1903. год. Бр. 3714. стављени су под поротни суд и у притвор, а прва двојица и у оков, због крађе и разбојништва, али су из притвора побегли и до данас нису пронађени.

Тома је сада 34 год., омален је, црномањаст, очију великих, а лица округлог, у оделу је сукненом, на глави носи шубару или шајкачу.

Ранђел — Стојан, има 50—52 год. средњег је раста, црномањаст, над левом оком има зараслу рупу од 1 см. дубине; у оделу је сукненом.

Драга је стара 28 год., омалена, пуна, у оделу обичном.

Препоручује се свима полицијским и општинским властима, да сва три ова лица у своје делокругу живо потраже и нађене спроведу пиротском првостепеном суду с позивом на Бр. 12850. — УБр. 14393.

Петар Маричић, бив. трг. из Коренице у Хрватској, оштедио је више лица са неколико хиљада круна, и незнано куда побегао.

На молбу судбеног стола у Госпићу, препоручује се свима полицијским и општинским властима да Петра потраже, и у случају проналаска притворе га и спроведу Управи града Београда с позивом на Бр. 13410.

Јеврем Нинковић, земљоделац из Трбошља у ср. јадранском, који је одговарао за две просте и једну опасну крађу, ноћу између 20. и 21. тек. м-ца побегао је из затвора суда општине текеришке. Он је стар 65 до 70 год., раста крупног, пуних образа, косе проседе, беле браде, брије се, нос великог, на ногама има опанке, на глави стару шубару, у копорану је и кошуљама. — Нека га све полицијске и општинске власти потраже и у случају проналаска спроведу начел. среза јадранског с позивом на Бр. 6237. — УБр. 13316.

Анта Динчић, тежак из Бргола у ср. нишавском, решењем пиротског првостепеног суда од 23. фебруара 1901. год. Бр. 17422 стављен је под суд и у притвор за дело из § 155. крив. зак., али је он одмах по извршеном делу, још 1897. год., побегао и до сада се није могао пронаћи. Дело је извршио као финансијски стражар и побегао је са оделом и оружјем државним. Стар је око 36 год., стаса средњег, плав, косе и бркова смеђих, очију граорастих. — Препоручује се свима полицијским и општинским властима, да Анту живо потраже и нађеног спроведу пиротском првостепеном суду с позивом на Бр. 12849. — УБр. 14394.

Милан Р. Стефановић, слуга, родом из Ст. Андријевића, који је служио код Драгутина Димитријевића из Луковице у ср. колубарском, украо је своје газди Драгутину три нове кошуље, један револвер и две меденице са кајишима за волове. — Обраћа се пажња свима полиц. и општинским властима на овог крадљивца, и у случају проналаска треба га спровести начел. среза колубарског с позивом на Бр. 8411. УБр. 13886.

Станоје Џимрић, земљоделац из Штубика у срезу брзопаланачком, који је био у притвору код среске власти због опасне крађе, 13 тек. м-ца, кад је пуштен на одмор, побегао је из круга среске канцеларије. Станоје је стар 23 године, висок, добро развијен, смеђ, зелених очију, у црном сукненом оделу, са шубаром на глави и опанцима на ногама. Препоручује се свима општинским и полицијским властима, да за њим нареду најживљу потеру и у случају проналаска спроведу га начелнику среза брзопаланачкога с позивом на Бр. 3026. — АПБр. 626.

Стеван Ђуришић, родом из Аусто-Угарске, бив. слуга Драгомира Лукића, из Кожуара у ср. тамнавском, одговара код начел. среза посавског у Обреновцу за више опасних крађа, по чијим је извршењима побегао незнано куда. Стеван је стар око 30 год., раста средњег, сув, бркова плавих и великих, брија се, образа дугачких и румених, на једном образу испод ока има два убода од игле, који изгледају као младежи. Од одела има на себи зимски капут, дугачак и црн, панталоне пенељаве боје, на ногама опанке и на глави шајкачу. — Позивају се све полицијске и општинске власти да Стевана живо потраже и нађеног спроведу начелнику среза посавског у Обреновцу с позивом на Бр. 5479. — УБр. 14640.

Фридрих Исак Баумајстер, златарски раденик, рођен 1868 год. у Шауенштајну у Баварској, био је безброј пута кажњаван, а сада је оптужен за крађу, превару, фалсификовање исправа и утају. Фридрих је на изглед врло озбиљан човек, а представља се као спител и научник; висок је 1.65 м., сувоњав, угасито плаве косе, пуне браде, очију крупних црних, говори немачки, енглески, француски и талијански, а у опште је врло препреден човек.

Носи наочаре, има јако испале јагодице, има необично леп рукопис, и увек се представља под лажним именима. Берлинска судска истражна власт послала је ову потерницу, те се препоручује свима полицијским и општинским властима, да за Фридрихом учине потеру, јер је могућно да се он удаљио из своје отаџбине, да би избегао заслужену казну. У случају проналаска треба га притворити и известити Управу града Београда или уредништво «Полицијскога Гласника.»

Игњат Кеф, калфа Димитрија Вучковића берберина из Свилајнца, ноћу између 26. и 27. тек. м-ца украо је своје газди Димитрију, из радње два пара маказа и неколико бријача, на побегао. Игњат је стар 25 год., стаса средњег, плав и обријан. — Препоручује се свима полицијским и општинским властима да Игњата потраже и нађеног спроведу начел. среза посавског с позивом на Бр. 8562. — УБр. 14671.

Крађа стоке. Непознати лопови украли су ноћу између 26. и 27. тек. м-ца из штале Петра Јовановића, тежака из Ласеновака, два вола; један је во длаке зелене, са обичним роговима и без жига, а други је длаке плаве, рогова обичних, без жига и на обе предње ноге има чворуге. — Позивају се све полицијске и општинске власти да лопове и покрађу живо потраже и нађене спроведу начел. среза нишког с позивом на Бр. 6892. — УБр. 14646.

Крађа стоке. Ноћу између 24. и 25. априла тек. год., непознати лопови украли су из амлије Јосифа Аврамовића, тежака из Луковице, среза резавског, пет белих и три црне овце са два јагњета. Скреће се пажња свима полиц. и општинским властима на ову крађу.